

Sygn. akt VIII U 2808/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Ewa Gulska

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 września 2017 roku w L.

sprawy A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 12 maja 2016 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala A. C. prawo do emerytury od dnia 25 kwietnia 2016 roku.

Sygn. akt VIII 2808/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił A. C. prawa do emerytury. W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy, powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie Dz. U. 2017, poz. 1383 tekst jednolity ze zmianami, zwana dalej ustawą emerytalną) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, poz. 43 ze zmianami zwane dalej rozporządzeniem) wskazał, że wnioskodawca wykazał na dzień 1 stycznia 1999 roku ogólny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, osiągnął wiek emerytalny 60 lat, ale nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (decyzja k. 18 akt ZUS).

W dniu 19 maja 2016 roku A. C. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany i ustalenia mu prawa do emerytury. Podniósł, że pracował w szczególnych warunkach będąc zatrudnionym w (...) S.A. w Ł. w warunkach szczególnych 16 lat, 10 miesięcy i 26 dni. Zawniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na powyższą okoliczność (odwołanie k. 2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, w całości podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 5 a.s.).

Strony na rozprawie w dniu 1 grudnia 2016 roku oraz w dniu 27 września 2017 roku podtrzymały swoje stanowiska prezentowane w sprawie (protokół rozprawy k. 17-17v a.s., k. 42 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił następujący stan faktyczny:

A. C. urodził się w dniu (...).

W dniu 25 kwietnia 2016 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym (k. 1 akt ZUS).

Na okoliczność pracy w szczególnych warunkach wnioskodawca złożył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione w dniu 4 września 1998 roku przez (...) S.A. w Ł., z którego wynikało, że A. C. był zatrudniony w tym zakładzie od 1 października 1975 roku do 22 października 1976 roku, od 6 czerwca 1978 roku do 30 kwietnia 1982 roku, od 26 sierpnia 1982 roku do 10 grudnia 1986 roku i od 1 stycznia 1987 roku do 31 lipca 1994 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 pkt 1 na stanowisku brakarza wyrobów gotowych, mistrza produkcji stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (k. 19 akt ZUS).

Powyższy dokument został zakwestionowany przez organ rentowy, a udokumentowane w nim okresy nie zostały uwzględnione jako okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Decyzją z dnia 12 maja 2016 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach (decyzja k. 18 akt ZUS).

Nie jest kwestionowane w sprawie, że A. C. w dniu 30 czerwca 1975 roku został zatrudniony w (...) Zakładach (...) w Ł. na stanowisku stażysty w ramach wstępnego stażu pracy trwającego 3 miesiące w D. Kontroli Jakości w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony (akta osobowe k. 24 a.s., w tym: umowa o pracę z dnia 30 czerwca 1975 roku).

(...) Zakłady (...) w Ł. (przekształcone w (...) S.A. w Ł.) zajmowały się produkcją obuwia. W strukturze organizacyjnej zakładów wydzielono m.in. oddział manipulacji, szwalni, montażu, opracowania, kontroli jakości. Na każdej hali znajdowały się taśmy produkcyjne.

Z dniem 1 października 1975 roku pracodawca powierzył wnioskodawcy wykonywanie czynności na stanowisku brakarza wyrobów gotowych (akta osobowe k. 24 a.s., w tym: angaż z dnia 1 października 1975 roku).

Obowiązki wynikające z zatrudnienia wymieniony wykonywał w dziale kontroli jakości. Jego bezpośrednim przełożonym był mistrz. Na zajmowanym stanowisku wykonywał prace związane z kontrolą wyrobów gotowych. Kontrolował prawidłowość wykonywanych czynności przez obuwników, którzy zajmowali się wydawaniem, przygotowywaniem cholewek, przybijaniem podpodeszew, wklejaniem podnosków, obszywaniem cholewek, wklejaniem zakładek, obciąganiem zakładek, przybijaniem cholewek w pięcie, ćwiekowaniem czubów, ćwiekowaniem boków, ćwiekowaniem pięt, dublowaniem, kółkowaniem, ścieraniem fałd, wyciąganiem teksów, drasaniem i innych czynności związanych z procesem produkcji obuwia. Czynności te były wykonywane przez obuwników- montażystów przy taśmie produkcyjnej. Wnioskodawca weryfikował jakość ich pracy oraz produkowanego obuwia, kredą zaznaczając zauważone usterki. Praca była wykonywana przez niego na terenie dwóch hal produkcyjnych. Obowiązki wynikające z zatrudnienia wymieniony wykonywał pracując w systemie zmianowym (zeznania wnioskodawcy k. 17v a.s., k. 41v-42 a.s., zeznania świadka P. M. k. 40v-41 a.s.).

W okresie od 25 października 1975 roku do 20 maja 1978 roku wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową (karta powołania do służby wojskowej (akta osobowe k. 24 a.s., w tym: karta powołania).

Z dniem 6 czerwca 1978 roku A. C. został ponownie zatrudniony w (...) Zakładach (...) w Ł. na stanowisku brakarza wyrobów gotowych w dziale kontroli jakości (akta osobowe k. 24 a.s., w tym: angaż z dnia 6 czerwca 1978 roku). Na zajmowanym stanowisku wykonywał takie same obowiązki, jak w okresie przed powołaniem do służby wojskowej. Czynności pracownicze na tym stanowisku wykonywał do dnia 30 kwietnia 1981 roku (zeznania wnioskodawcy k. 17v a.s., k. 41v-42 a.s., zeznania świadka P. M. k. 40v-41 a.s.).

Z dniem 1 maja 1981 roku pracodawca powierzył wnioskodawcy wykonywanie czynności na stanowisku brygadzysty produkcji, zaś od dnia 26 sierpnia 1982 roku obowiązki mistrza na wydziale produkcji mechanicznej (akta osobowe k. 24 a.s., w tym: angaż z dnia 1 maja 1981 roku, angaż z dnia 26 sierpnia 1982 roku).

Jako mistrz produkcji nadzorował obuwników, nadto kontrolerów jakości produkcji. Praca była zorganizowana na dwóch halach produkcyjnych, na jednej hali znajdowały się 3 taśmy, na drugiej 2. Przy każdej taśmie pracowało 50-80 obuwników. Jako mistrz wnioskodawca chodził po hali, w której znajdowały się 3 taśmy produkcyjne i weryfikował prawidłowość procesu technologicznego produkcji obuwia. Jego zakres obowiązków uległ poszerzeniu, wnioskodawca ponosił dodatkowo odpowiedzialność materialną. Obowiązki wynikające z zatrudnienia wykonywał na hali produkcyjnej, gdzie miał wydzielone miejsce pracy. Na zajmowanym stanowisku zajmował się szkoleniem stanowiskowym pracowników oraz przyuczaniem osób nowo zatrudnionych. Nie wykonywał prac biurowych. Czynności polegające na spisywaniu ilości wykonywanej pracy i obecności wykonywała manipulantka.

Praca była wykonywana w szkodliwych warunkach. Obuwnicy narażeni byli na kontakt z pyłem, hałasem przekraczającym dopuszczalne normy, oparami kleju, mocznikiem i apreturą. Klej używany przy produkcji był rozgrzewany do 220-250 stopni. Przy produkcji stosowany był mocznik do wklejania zakładek w bucie i przy obciążaniu zakładek w pięcie (zeznania wnioskodawcy k. 17v a.s., k. 41v-42 a.s., zeznania świadka T. R. k. 41-41v a.s.). W trakcie zatrudnienia wnioskodawca przebywał 26 dni w 1993 roku na urlopie bezpłatnym. Obowiązki wynikające z zatrudnienia na stanowisku mistrza wykonywał do dnia 31 lipca 1994 roku (akta osobowe k. 24 a.s., w tym: świadectwo pracy z dnia 29 lipca 1994 roku).

Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, w szczególności umowy o pracę, angaże i karty wykonywania prac w szczególnych warunkach, jak również świadectwa pracy znajdujące się w aktach osobowych wnioskodawcy i aktach organu rentowego. Dokumenty w aktach osobowych były przechowywane przez upoważniony podmiot i nie nosiły żadnych śladów ingerencji w ich treść. Były sporządzane na bieżąco, ułożone chronologicznie, tym samym odzwierciedlały rzeczywiste okresy i stanowiska, na których wnioskodawca wykonywał swoje obowiązki pracownicze.

Zeznania świadków i wnioskodawcy na okoliczność zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w Ł. są wiarygodne i znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów zawartych w aktach osobowych ze wskazanych okresów. Zeznania świadków zgodnie przedstawiały okoliczności związane z zatrudnieniem wnioskodawcy i rodzajem prac przez niego wykonywanych.

Świadek P. M. pracował w (...) S.A. w Ł. w szczególnych warunkach jako brakarz wyrobów gotowych- brygadzysta. Organ rentowy, w oparciu o przedłożone świadectwo pracy uznał świadkowi okres zatrudnienia w tym zakładzie za pracę w szczególnych warunkach (zeznania świadka P. M. k. 40v-41 a.s.).

Z kolei świadek T. R. był zatrudniony w tym zakładzie przez 24 lata na początkowo na stanowisku ćwiekarza czubów i pięt, następnie jako brygadzysta montażowy (zeznania świadka T. R. k. 41-41v a.s.).

Sąd Okręgowy podzielił zeznania świadków, gdyż były jasne, logiczne i pozbawione sprzeczności. Mimo, że fakty będące przedmiotem zeznań świadków miały miejsce przed wieloma laty, to wskazać należy, iż co do zasadniczych okoliczności były one zbieżne, spójne i wzajemnie się uzupełniały.

Wszyscy świadkowie z racji swoich obowiązków pracowniczych znali organizację zakładów zatrudniających wnioskodawcę, specyfikę czynności wykonywanych na poszczególnych stanowiskach, gdyż wykonywali te same, co

wnioskodawca czynności pracownicze, albo też okresowo widywali wnioskodawcę przy pracy. Tym samym mieli oni sposobność dokonania spostrzeżeń okoliczności, o których zeznawali, a ich stały i powtarzający się charakter utrwalił ich przebieg na tyle, iż mimo upływu czasu przedstawili poszczególne zdarzenia rzetelnie i spójnie. Co do zasadniczych okoliczności były one zbieżne, spójne i wzajemnie się uzupełniały.

Wskazywali, że warunki pracy na salach produkcyjnych były takie same. Wszędzie panowało duże zapylenie, hałas, unosiły się opary klejów i lakierów używanych w procesie produkcji obuwia. Potwierdzili także, że odwołujący swoją pracę świadczył stale, w ramach ośmiogodzinnej zmiany oraz że nie wykonywał innych czynności poza halami produkcyjnymi.

Sąd uznał także za wiarygodne zeznania wnioskodawcy A. C. zarówno, co do charakteru zatrudnienia w szczególnych warunkach, jak też faktycznie wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych. Wnioskodawca w toku postępowania w sposób szczegółowy opisał, jakie czynności wykonywał i na czym polegała jego praca w (...) S.A. Korelowały one w tej części z zeznaniami świadków oraz zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym w postaci zachowanych dokumentów. Istotna jest przy tym okoliczność, że pracodawca uznawał pracę wykonywaną przez wnioskodawcę za pracę w szczególnych warunkach, czemu dał wyraz w wystawionym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy A. C. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2017, poz. 887 ze zm.) mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura, taka przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Według art. 32 ust. 2 cytowanego artykułu za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ustęp 4 cytowanej normy prawnej stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury A. C. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że wnioskodawca w dniu (...) ukończył 60 lat oraz że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Sporna zaś pozostawała kwestia, czy wnioskodawca posiada wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dokonując oceny, czy pracę wykonywaną przez A. C. należy zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, przedłożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ wskazywał jednak, iż zawierało ono braki formalne, to jest stanowiska w nim wskazane były rozbieżne ze stanowiskami wymienionymi w przepisach resortowych.

Taka sytuacja nie może jednak dyskwalifikować możliwości ubiegania się wnioskodawcy o przedmiotowe świadczenie. Podnieść należy, iż świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowe zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2004 roku, III UK 31/04, OSNP 2005/1/13).

Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi, gdyż zgodnie z treścią art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 roku, (I UK 179/06, LEX nr 342283) wskazano, że w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza, że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku, I PK 194/08, Lex nr 528152, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNP 2002/11/272). W wyroku z dnia 22 kwietnia 2009 roku, II UK 333/08, LEX nr 1001310 Sąd Najwyższy wskazał, iż w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy

szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym, następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia. Co więcej, dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzanej mu pracy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, Lex nr 619638).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż w okresie od 1 października 1975 roku do 22 października 1976 roku, od 6 czerwca 1978 roku do 30 kwietnia 1982 roku, od 26 sierpnia 1982 roku do 10 grudnia 1986 roku oraz od 19 stycznia 1987 roku do 31 lipca 1994 roku (16 lat, 10 miesięcy i 16 dni), wnioskodawca w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy stale wykonywał prace polegające na „kontrolu międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżynieryjno-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie” w wykazie A, w dziale XIV „Prace różne”, pod pozycją 24 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, Nr 8, poz. 43). Prace te zostały również wykazane w zarządzeniu Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku (Dz. Urz. Nr 4) w wykazie A, w dziale XIV „Prace różne”, pod pozycją 24.

Sąd Okręgowy ustalił w tym zakresie, iż wnioskodawca we wskazanych wyżej okresach jako brakarz, brygadzysta oraz mistrz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy sprawował kontrolę jakości produkcji i usług na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie A, dziale VII „W przemyśle lekkim”, pod poz. 14 rozporządzenia.

Wnioskodawca zatrudniony na stanowisku brakarza dokonywał finalnej kontroli jakości wytworzonych butów, pracując na tej samej hali gdzie obuwnicy wytwarzali buty, a przez to stale i w pełnym wymiarze czasu pracy podlegał oddziaływaniu warunków szkodliwych.

Z zachowanych dokumentów w aktach osobowych oraz z zeznań wnioskodawcy i świadków wynika również, iż ubezpieczony jako brygadzysta oraz mistrz nie miał uprawnień organizacyjnych i personalnych, to jest nie zatrudniał i nie zwalniał pracowników, nie prowadził również w związku z tymi czynnościami odpowiedniej dokumentacji.

Pełniąc funkcję mistrza od dnia 26 sierpnia 1982 roku wnioskodawca sprawował nadzór nad pracownikami wykonującymi jako podstawowe prace wymienione w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w wykazie A, w dziale VII, w przemyśle lekkim, gdzie pod poz. 14 ujęto prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego, przy czym we wskazanym wyżej zarządzeniu zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z 7 lipca 1987 roku wymieniono stanowiska, które nadzorował i w wykazie A, w dziale VII, pod poz. 14 ujęto stanowisko 1) obuwnik - montażysta, formowacz, szwacz (przy ścieraniu, ścienianiu i szlifowaniu elementów wyrobów); 2) obuwnik - montażysta, formowacz, szwacz (przy nanoszeniu kleju i sklejanu elementów wyrobów z użyciem klejów toksycznych); 3) obuwnik - montażysta, formowacz, szwacz (przy wykańczaniu wyrobów środkami chemicznymi); 4) obuwnik - montażysta, formowacz, szwacz (przy formowaniu cholewek, ćwiekowaniu i przesywaniu obuwia - dublowaniu).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 września 2009 roku, (II UK 31/09, Lex nr 559949) wskazał, że jeśli czynności ogólnie pojętej kontroli oraz dozoru inżynieryjno-technicznego wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanym z określoną w punkcie 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia kontrolą lub dozorem inżynieryjno-technicznym, to okres wykonywania tej pracy uzasadnia prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego, ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część, takie jak sporządzanie związanej z nim dokumentacji. W utrwalonym orzecznictwie zwraca się jednocześnie uwagę, że zachodzi potrzeba odróżnienia czynności administracyjno-biurowych ściśle związanych ze sprawowanym dozorem inżynieryjno-technicznym, od czynności, które nie pozostają w żadnym związku z tym dozorem i stanowią dodatkowe obowiązki. Czym innym jest bowiem wykonywanie czynności administracyjno-

biurowych ściśle związanych ze sprawowaniem dozoru inżynieryjno-technicznego, a czym innym wykonywanie w ramach zakresu obowiązków również innych czynności, niemających związku z wykonywaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji. Wykonywanie takich czynności w ramach zakresu obowiązków na danym stanowisku pracy uniemożliwia sprawowanie dozoru stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a w konsekwencji wyłącza zaliczenie takiego okresu zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2011 roku, II UK 48/11, Lex nr 1108485, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 marca 2013 roku, III AUa 1093/12, Lex numer 1314781, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2012 roku, III AUa 374/12, Lex nr 1217658). Jak wyjaśnił natomiast Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 grudnia 2013 roku w sprawie (I UK 184/13, Lex nr 1448473) dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, aby mógł być uznany za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – musi odpowiadać łącznie następującym warunkom:

- 1) musi być dozorem inżynieryjno-technicznym, czyli dozorem specjalistycznym, a nie dozorem „jakimkolwiek” (nie może być „zwykłym” dozorem wykonywanym w ramach pracowniczego podporządkowania kierownictwu pracodawcy);
- 2) musi być sprawowany „na oddziałach i wydziałach”, czyli powinien być wykonywany bezpośrednio w określonym, skonkretyzowanym środowisku pracy, w którym istnieje narażenie na czynniki o znacznej szkodliwości dla zdrowia lub powodujące znaczny stopień uciążliwości pracy albo wymagające wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia;
- 3) powinien dotyczyć prac zgodnych z wykazami prac w szczególnych warunkach (zawartymi w załącznikach do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku) i wykonywanych bezpośrednio przez osoby, nad którymi sprawowany jest nadzór;
- 4) musi być wykonywany stale przez osobę nadzorującą, czyli nie może mieć charakteru okazjonalnego (peryferyjnego);
- 5) powinien być sprawowany w pełnym wymiarze czasu pracy, jaki obowiązuje osobę nadzorującą na zajmowanym przez nią stanowisku.

W oparciu o zeznania świadków oraz wnioskodawcy Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, że bezpośredni dozór inżynieryjno - techniczny nad podległymi pracownikami należał do podstawowych obowiązków odwołującego.

W ocenie Sądu Okręgowego, wykonywane przez niego czynności administracyjne w postaci prowadzenia szkolenia nowozatrudnionych pracowników, szkoleń stanowiskowych miały ścisły z pełnionym dozorem inżynieryjno-technicznym i stanowiły, z istoty rzeczy, integralną część sprawowanej kontroli. Odwołujący wykonywał dozór inżynieryjno - techniczny nad procesem technologicznym produkcji obuwi przy szlifowaniu, klejeniu i wykańczaniu butów. Świadkowie oraz wnioskodawca wskazywali w tym zakresie, iż wnioskodawca nie miał uprawnień organizacyjnych i personalnych tj. nie zatrudniał i nie zwalniał pracowników, nie prowadził również w związku z tymi czynnościami odpowiedniej dokumentacji.

Wskazać również należy, iż w okresie od 25 października 1975 roku do 20 maja 1978 roku wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową. Do świadczenia pracy powrócił w dniu 6 czerwca 1978 roku. Zarówno przed powołaniem do wojska, jak i po zakończeniu służby wojskowej wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych na stanowisku brakarza.

Zgodnie z art. 108 ust. 2 ustawy (obowiązującym w okresie od 1 stycznia 1975 roku do 31 sierpnia 1979 roku) czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Szczegółowe zasady zaliczenia

zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia i uprawnień z tym związanych zostały na podstawie delegacji z art. 108 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1968 roku uregulowane w wykonawczym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin. W § 5 ust. 1 wskazywało ono, że pracownikowi, który podjął zatrudnienie po odbyciu służby, zaliczało się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Rozporządzenie to zostało uchylone z dniem 1 września 1979 roku przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 września 1979 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 21, poz. 125).

Sąd Okręgowy uwzględnił tym samym wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach okres odbywania zasadniczej służby wojskowej w wymiarze 2 lat, 6 miesięcy i 26 dni.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że A. C. spełnił wszystkie warunki do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 25 lat składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. W dniu(...)roku ukończył wymagany wiek, to jest 60 lat. Po uwzględnieniu pracy w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 19 lat, 5 miesięcy i 12 dni miesięcy, spełnia on wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia prawa do emerytury.

W myśl postanowień art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Natomiast zgodnie z art. 129 ust. 1 tej ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z uwagi na treść cytowanych powyżej przepisów, prawo do emerytury przysługuje wnioskodawcy od dnia 25 kwietnia 2016 roku, tj. od dnia złożenia wniosku o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.